

כיסופי בת נדיב

חג הסוכות בימי מגיפת הקורונה

קיום מצוות ישיבה בסוכה לאנשים המנועים לצאת מפתח ביתם

מאת

מכון אבינועם

מכון אבינועם לרפואה והלכה

מנהל המכון - ד"ר גיל פומפ
רב המכון - הרב גיא אלקנה לוטינגר

ערב סוכות תשפ"א
© כל הזכויות שמורות למחברים

מייל לפניות:
doctor.pomp@gmail.com

הנחיות לסוכות לחולי ומבודדי קורונה

הנה עקב המצב הסורר בארצנו הקדושה במגפת הקורונה והחולים הרבים הנמצאים בביתם, וכן אלו הנמצאים בבידוד בביתם, נדרשת הוראה מיוחדת ופרטנית מה יעשו אלו בחג הסוכות הממשמש ובעל"ט, לבל יטעו חס ושלום ויסכנו עצמם ואת משפחתם או שאר הציבור בהדבקות ח"ו.

ולכן נדרשנו במכון "אבינועם" לרפואה והלכה, לכתוב כמה פרטים בזה, וכדלהלן :

- א. **חולה קורונה מאומת עם או בלי תסמינים פטור לגמרי מסוכה**, ואסור לא לצאת מביתו לסוכה כלל וכלל, אפילו בלילה הראשון של סוכות לאכילת כזית פת. לכן יאכל בביתו את הסעודה ויאמר יעלה ויבוא בברכת המזון, וגם יברך שהחיינו (על עצם בוא החג). ואפילו יש לו סוכה מבודדת בביתו (כגון במרפסתו) אסור הוא ביציאה מחדרו, כיון שנמצא הוא בבידוד בחדרו ועלול להדביק את משפחתו (מתוך מכתב הנחיות של מרן הראש"ל והרב הראשי הגר"י יוסף לסוכות תשפ"א עקב מגפת הקורונה).
- ב. **גם אם יעטה חולה הקורונה מסכה על פיו ואפו**, וכן ישים מסכת פלסטיק על פניו, ואפילו ילבש חליפת מיגון מיוחדת, אע"פ כן אסור לחולה הקורונה לצאת מביתו לסוכה, שפיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה. **וגם בשעה מאוחרת בלילה** שאין אדם ברחוב אע"פ כן אין לחולה קורונה לצאת מביתו, ואפילו בלילה הראשון. ואותם המתעלמים מהנחייה זו חשש שיגיעו חלילה לידי 'שופך דמים'¹ (דברי הגר"י יוסף, שם).
- ג. אם גר חולה הקורונה **לבדו ויש לו סוכה במרפסתו**, או שכל בני המשפחה שלו נדבקו, ואז אין חשש להדבקה, ממילא יכולים לצאת לסוכה במרפסת ביתם, אבל לא החוצה מביתם ח"ו, שהלא יכולים להדביק אחרים. ומכל מקום חולה הקורונה מעיקר הדין פטור מהלינה והאכילה בסוכה עקב חוליו או החשש שיגבר עליו חוליו עקב הישיבה בסוכה והצינה בה (דברי הגר"י יוסף, שם).

¹ מצד היותו מדבק ולכן הינו מסוכן לציבור

ד. אדם שיש לו **תסמיני קורונה** כגון שיעול, קוצר נשימה, חום, כאבי שרירים, איבוד חושי הטעם/ריח (אחד מהם או יותר) - אם עדיין לא עשה בדיקת קורונה או שעשה אך טרם קיבל עדיין תשובה, פטור הוא ממצוות ישיבה בסוכה, ואסור ביציאה לסוכה כלל מחשש להדבקת הזולת².

ה. **אדם שנמצא בבידוד** עקב כך שהיה ליד חולה קורונה מאומת, אפילו לא חש בתסמינים כלל, פטור מן הסוכה, ואסור לו לצאת לסוכה כלל, וכנ"ל. הדבר נכון הן לגבי אכילה כזית בליל החג, והן לגבי אכילה בשאר ימי חול המועד.

חשוב להדגיש שבכל מקום שכתבנו שאסור לצאת לסוכה, האיסור חל בין אם רוצה **לשהות בסוכה** בלבד או רק **לאכול** או רק **לישון**. בכל מקרה וענין אסור לו לצאת לסוכה, וכפי הנחיות משרד הבריאות.

ו. **טבילה במקווה**. נכון להיום ישנה הוראה לסגור את כל מקוואות "הגברים", כי הטבילה לגברים אינה חובה אלא מנהג טוב, וחמירא סכנתא מאיסורא (הוראות מרן הראש"ל שם).

ז. בכל מקום שכתבנו שאסור לאדם לצאת לסוכתו, גם **לתפילה אסור לו לצאת** ואפילו שהתפילה במרחב הפתוח, ויתפלל ביחיד בביתו או דרך הטלפון והרדיו בשידור ישיר.

ח. **אדם שהיה חולה והחלים או שהיה בבידוד ונסתיים הבידוד**, וכעת נכנס לסוכתו **בפעם הראשונה** בימי חול המועד, לא יברך "שהחיינו", משום שכבר בירך "שהחיינו" בקידוש שעשה בביתו בליל החג, וכל זה לספרדים. אך להאשכנזים יכול לברך שוב "שהחיינו" (רמ"א סי' תרמא, חזו"ע סוכות עמ' קכה').

ט. אדם שנשאר בביתו בסוכות ומקיים את הנחיות משרד הבריאות **יהיה שמח וטוב לב, שבכך מקיים כמה וכמה מצוות של אהבת ישראל, וערבות הדדית איש לרעהו**, ומהם: "ואהבת לרעך כמוך", "לא תעמוד על דם רעך", "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", ובכך עושה רצון הבורא, שהרי הבורא יתברך הביאו למצב זה, וזהו הדבר הטוב ביותר בשבילו כעת, וכמו שנפסק בשלחן ערוך (אור"ח סימן רל'): **"לעולם יהא אדם רגיל לומר, כל מה דעביד רחמנא לטב עביד"**.

הרב גיא אלקנה לוטינגר

רב מכון "אבינועם"

² ומה שאמרו ביו"כ האחרון תשפ"א לחולה קורונה עם איבוד תסמין של טעם או ריח לצום בכיפור, זהו לעניין הצום וממילא נשאר בביתו, אבל לעניין חשש שידביק בוודאי אסור לו לצאת מביתו, ופשוט).

כִּי תִבְנֶה בֵּית חֶדֶשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגְךָ וְלֹא־תִשָּׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ: (דברים, כב, ח)

אמר מר עוקבא מאי קראה כי יפול הנופל ממנו ממונו להביא ראיה.
תנא דבי רבי ישמעאל כי יפול הנופל ממנו (ממנו) ראוי זה ליפול מששת ימי
בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה
על ידי חייב (שבת לב.)

- חולים ומשמשיהן פטורים מן הסוכה ולא חולה שיש בו סכנה אלא אפילו חש בראשו חש בעיניו ויש מי שאומר שאין המשמשים פטורים אלא בשעה שהחולה צריך להם (שו"ע, סי' תרמ, ג)
- שלוחי מצוה פטורים מן הסוכה בין ביום בין בלילה (שם, ז)
- שומרי העיר ביום פטורים ביום וחייבים בלילה שומרי העיר בלילה פטורים בלילה וחייבים ביום (שם, ט)
- שומרי גנות ופרדסים פטורים בין ביום ובין בלילה שאם יעשה השומר סוכה ידע הגנב שיש לשומר מקום קבוע ויבא ויגנוב ממקום אחר (שם, י)
- וכל הפטור מן הסוכה ואינו יוצא משם אינו מקבל עליו שכר ואינו אלא הדיוטות (שו"ע, סי' תרלט, ז. הגהות מיימוני פרק ו')
- הדיוטות - ק"ו בזה למי שרוצה להחמיר כשיורדים גשמים ולילך לסוכה ולברך שם המוציא וברכת לישב בסוכה ואח"כ לאכול בבית והוי ברכה לבטלה אפילו יאכל שם בסוכה אכילת קבע [אחרונים] ועיין בבה"ל: (שם, משנה ברורה סי' מה)
- וכל הפטור מן הסוכה וכו': זה הכלל הוא דוקא במקום שיש בו צד איסור כמו במצטער דהוי חילול יו"ט ואפילו בחוה"מ חייב לכבדו... (שם, ביאור הלכה)

שנזכה שלא לעסוק בסוגיות ודינים אלו לעתיד לבוא, מתוך
בריאות שלמה וחיים טובים

ד"ר גיל פומפ מנהל מכון "אבינועם"
הרב גיא אלקנה לוטינגר רב מכון "אבינועם"